

Peter Rørdams feltprædiken 4. søndag efter påske

Taler

Peter Rørdam
Præst

Dato

24. april 1864

Sted

Fredericia

Omstændigheder

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 16, vers 5-16

1 Joh. 16. 5—16.

Kære Venner! I alle Livets Forhold gjelder det, at der er en god Aand i os og over os; det nytter ikke, at Legemet er sundt og stærkt, naar den onde Aand hersker i
5 dette Hjerte. — Splidagtige Riger forgaae, splidagtige Huse forfalde, derfor, — mellem Ægtefolk, mellem Forældre og Børn, mellem Huusbond og Tjenere, mellem Konge og Folk, mellem Høvdinger og Hæren, kommer det an paa, at der er en god Aand baade over den som har at byde, og den, som har at lyde, Sandhedens og Kærlighedens Aand, saa at Hovedet giver tydelige og bestemte
10 Befalinger, men hvert Lem passer sit Embede uden at komme de andre for nær, samt at alle Lemmerne tilsammen følge Hovedet. Men den gode Aand, Sandhedens og Kjærlighedens Aand, som lærer os at lyde ham, som er Hoved og Høvding for os Alle, og som giver os Forstand og Viisdom, hver til sin Gjerning, og som tillige lærer os at have indbyrdes Omsorg for hverandre, det er den
15 Hellig-Aand, som vi, efter den 3die Troes Artikel, ere kaldede til at troe paa ligesaa fuldt som paa Faderen og Sønnen; og i den Hellig-Aands Navn ere vi døbte ligesaa fuldt som i Faderens og i Sønnens, kun den Hellig-Aand gjør os til skikkelige, gode og forstandige Mennesker, men han gjør os ogsaa til gode og forstandige Mennesker, ja til Mennesker uden Plet og Rynke, idet han veileder
20 os til Christum, og giver os Kraft til at blive ved Christum, i hvem al Guddommens Fylde boer legemlig, og som lever og regjerer for at herliggjøres i sine Hellige og at beundres i sine Troende.

I Hæren gjælder det **om Lydighed**, den bedste Fører kan med al sin Kraft og
25 med al sin Kjærlighed ikke hjælpe sine Folk, naar de ere ulydige. — Men saa taler Herren, han som er Føreren for Lysets Hær: ”Den som kommer til mig, hører mine Ord, og gjorder efter, ham vil jeg ligne ved en forstandig Mand, der

byggede sit Huus paa en Klippe; og see Skylregnen faldt, Vandløbene kom, og
30 Stormen reiste sig og styrtede ind over Huset, men Huset faldt ikke, men det
blev staaende; thi det var bygget paa en Klippe"; thi kjære Venner! Kun naar vi
lyde Vorherre, blive vi frelst fra Alt Ondt med Herren, og salige med Herren;
de Ulydige, de gaae tilgrunde. — Man skal tude med de Ulve, man er iblandt,
sige mange Mennesker, thi der er mange Mennesker som slet ikke bryde sig om
35 at følge den gode Hyrde, og see, de faaer Lov til at leve som Ulve og til at døe
som Ulve.

Men I som hungre og tørste efter Retfærdighed, og derfor spørge: hvorfra skal
dette svage Hjerte, dette Hjerte snart saa forsagt, snart saa over modig, faae
40 Kraft, stadig Kraft, evig Kraft til at lyde Herren, trods alle denne Verdens
Storme og gloende Pile, de indvendige og de udvendige, hører Evangeliet om
den Hellig-Aand! thi den Hellig-Aand, han er netop Kraftens Aand, den
guddommelige og evige Kraftens Aand, Kraftens, Kærlighedens og
Sindighedens Aand, som har netop det Embede, at veilede os til Herren, at lære
45 os at høre og at forstaae hvad Herren taler til os, at minde os, der saa tit glemmer
det Eneforældne, om hvad Herren, der selv er det Eneforældne, taler; og at lære
os at holde Alt, hvad Herren har befalet os. Thi ikke af min egen Kraft og
Fornuft kan jeg troe paa Jesum Christum min Herre, eller komme til ham; men
det er den Hellig-Aand som ved Evangeliet kalder mig til Herren, som ved Guds
50 Ordet, der er seiet til Vandet i Daaben, og — ved Hjertets Tro paa dette Ord,
gjenföder mig til at see Guds Rige, og som ved Menighedslivet og ved den
hellige Nadvere og ved Herrens Bøn opholder mig i den sande Tro, at jeg maae
blive ved Christum, drage min Næring udaf Christum, og bære Frugt for denne
og for hiin Verden udaf Christum, ligesom Grenene drager sin Næring og bærer
55 sin Frugt udaf Stammen. Hvorfor ogsaa Herren, paa det at vi maae kunne
skjælne den Hellig-Aand fra alle andre Aander, siger: Han skal ikke tale af sig
selv, men hvadsomhelst han hører skal han tale. Om Diævelen siger Herren "at
han taler af sit Eget, thi han er en Løgner og Løgnens Fader". Og den som lyver,
holder sig ikke til Sandheden, men han laver selv Noget. Men om den Hellig-
60 Aand siger Herren derimod: "Han taler ikke af sig selv, men han skal tage af
Mit, og forkynde Eder; han skal herliggjøre mig". Thi ligesom Sønnen kom til
Verden for at herliggjøre Faderen, saaledes kommer Aanden for at herliggjøre
Sønnen. Og saaledes forstaae I, at den Hellig-Aand, som ikke taler af sig selv,
men — tager hvad Herrens er og forkynnder det for os, Ham møde vi kun i
65 Herrens Huus, som er den hellige almindelige Menighed, hvor Herren selv er
tilstede — med sit hellige Evangelium, med sin Daab og med sin Nadvere, og

med sin og alle Guds Børns Bøn, som er "Fadervor".

- 70 Kjære Venner! hvad vi daglig savne er Lyst og Kraft til at gjøre det Gode, stadig Lyst og stadig Kraft til at lyde Vorherre. – "De faldt fra i Fristelsens Stund! de troede kun til en Tid"! siger Herren; ogsaa du faldt fra i Fristelsens Stund har enhver af os haft Leilighed til at sige sig selv mange Gange! Og hvorfor savne vi denne stadige Lyst og stadige Kraft til at lyde Vorherre? – fordi vi ere saa
- 75 selvkloge, saa selvraadige, saa egensindige, og saa forunderlig seendragtige til at troe og at forlade os paa den Hellig-Aand, han som ene er Raads og Styrkes Aand — den eneste Aand, som ei lader sig paavirke af Djævelen; thi vilde vi kun ret for Alvor forlade os paa den Hellig-Aand og lade den Hellig-Aand raade inde i vor Samvittighed, vilde vi ogsaa voxe og blive stærke i Aanden, saa vi med med
- 80 St. Paulus maatte kunne sige: "Jeg formaaer Alt i Christo, som gjør mig stærk". Thi Forløsnings-Værket, som er fuldbragt for os, det gjør Herren os deelagtig i ved sit Ord og ved den Hellig-Aand. Kun den Hellig-Aand giver det svage og det ustadige Hjerte, og derigjennem Tanken, baade Forstanden, Følelsen, Villien, Indbildningskraften og Hukommelsen stadig Lyst og Kraft til at troe
- 85 Guds Ord og til at holde fast paa Guds Ord.

Men vil vi hjælpes af den Hellig-Aand, maae vi troe og forlade os paa ham!

- Nu saa forlader Eder dog paa den Hellig-Aand! Ingen af os kan stige op til
- 90 Himlen og hente Christum ned, men den Hellig-Aand, han er den guddommelige Personlighed, som slaaer Bro mellem Himlen og Jorden, — det levende guddommelige Baand mellem Herren og Menigheden, mellem Konge og Folk, mellem Høvding og Hær, mellem Brudgom og Brud, og den gode Aand, Kraftens Kjærlighedens og Sindighedens Aand, som forener Herren og
- 95 dem som høre ham til, saa der er kun een Hyrde og én Hjord. Der er intet Samfund mellem Herren og os, der er intet Samfund mellem os indbyrdes, uden ved den Hellig-Aand. Derfor høre vi ogsaa, at vi, efterat vi have bekjendt Troen paa Vorherre Jesum Christum, bekjende Troen paa den Hellig-Aand, som udgaaer fra Faderen og Sønnen; men efterat vi have bekjendt Troen paa den
- 100 Hellig-Aand, bekjende vi Troen paa den hellige almindelige Menighed, Herrens Folk, Herrens Hær, Herrens Brud, hvem Aanden bringer levende og lydeligt Budskab fra Herren, saa at vort Øre kan høre og vort Hjerte kan fornemme, at Herren er nær hos os — ved sit Ord, og at Herren elsker os, veed hvad vi have behov, og har Omsorg for os, saa at vort Hjerte faaer Mod og Kraft til at hvile i
- 105 Herrens Ord, til at være glad i Herren og stærk i Herren, fordi han er med os, i

os og hos os for at lede os paa den rette Veil!

110 Naar vi saa har betænkt, at det er den Hellig-Aand, som bringer Herren ned til os, og vort Hjerter og vore Tanker op til Herren, saa Herren kan naae os, og vi kan naae Herren, tale vi videre saaledes: Nu saa forlader Eder paa den Hellig-Aand, som vi annammer udi den hellige Daab; thi Vorherre Jesus Christus døber os med den Hellig-Aand, der som vi troe Ordet, som er føiet til Vandet. Dem, som ham lyde, har han givet den Hellig-Aand, siger St. Peder; men det er
115 den Hellig-Aand som giver os Villie og Kraft til at troe og at Huske hvad **Herren taler til os i Daaden**; og til at troe og at Huske, at Vorherre Zesus Christus, han som døber med den Hellig-Aand, har døbt os, baade til at forsage Djævelen og til at troe paa Gud Fader og paa Guds Søn og paa den Hellig-Aand, som Ordene lyde efter vor apostoliske Bekjendelse, at vi, med den Hellig-Aands
120 Gave, skal eie fuldkommen Omvendelse og fuld Syndsforladelse, med Guds Fred, som bevarer Hjertet og Tankerne i Christo Jesu Vorherre, men den Hellig-Aands Gave med Omvendelse; Syndsforladelse og Guds Fred, trænge vi alle til, Danmarks Krigere ligesaafuldt som Danmarks Qvinder og Danmarks Børn.

125 Og det er den Hellig-Aand som giver os Villie og Kraft til at troe og at huske, hvad Herren taler til os i den hellige Nadvere, og til at troe og at huske, at Vorherre Jesus Christus, han som er Opstandelsen og det evige Liv, har skjænket og givet os sit Kjød og Blod, hengivet og udøst for os til Syndernes Forladelse —
130 at vi, ved Christi Kraft i os, skal leve et evigt Liv i Sandhed og i Kjærlighed midt i denne vantroe og ugudelige Verden og leve med Herren selv naar vi døe, —og med Herren naae til de Retfærdiges Opstandelse! Men Troen paa Kjødets Opstandelse og det evige Liv frelser Sjælen fra Frygt, og gjør Hjertet deelagtigt i Herrens Vældes Kraft.

135 I som nu ikke tage Guds Naade forgjæves, men drage Eders Livsnæring ud af Herrens Ord, hvor i Aanden har sit Sæde og sin Bolig; I veed, at der er en god Aand i Eder og iblandt Eder, Sandhedens og Kærlighedens Aand, og I har det Haab, at I som Tiden strider, skal voxe og blive stærke i Aanden. Os! I Troende
140 og Døbte, I har, skjøndt I ere komne sammen allevegne fra, fundet hverandre ogsaa her midt imellem Kanoner og I holde sammen i indbyrdes Kjærlighed og Venskab, og forlade vi hverandre, sige vi, som een af vore Venner sagde, da han tog Afsted: ”vi stilles ad, men vi beholde dog samme Fører, og han fører os sikkert sammen igjen, der hvor der er evigt godt at være”. Thi den store

Høvidsmand, Vorherre Jesus Christus, han samler alle fine Venner paa Jorden og i Himlen, thi han giver dem eet Hjerter og een Sjæl, og han samler sine Venner for evigt ved sit Ord og ved den Hellig-Aand. "Eet Legeme og een Aand, een Herre, een Tro, een Daab, een Gud og Alles Frelser, som er over Alle og ved Alle og i Eder Alle."

Naar Troen og Daaben slaaer igjennem hos Hæren, see da er der en god Aand i Hæren, da svæver Kraftens Aand over Danmarks Hær. Naar Troen og Daaben slaaer igjennem hos Kongen og Folket, da er der en god Aand over Konge og Folk, da svæver Viisdommens Aand over Danmarks Konge og Danmarks Folk, og Konge og Folk ere hverandre til Velsignelse.

Der ere saa Mange, som idelig raabe: vi er saa smaae, vi er saa smaae! og de gjør dem selv bange og de gjør Andre bange med; men elskelige Venner, vil det danske Folk kun bygge og boe ved Livets Kildevæld, **see da er Krigen Herrens**, hvem Seiren altid følger, da bliver Danmarks Huus staaende, trods alle Storme, fordi Huset hviler paa Klippen som er Herren.

Men han den gode Hellig-Aand, som har begyndt sin gode Gjerning i os, han fuldkomme den i os — indtil Vorherres Jesu Christi Dag.

Amen.

Kilde
170 Peter Rørdam: Fireogtyve Feltprædikener, samt een Prædiken, holdt i Taarbæk Skovkapel, Kjøbenhavn: Th. Michaelsens & Tillges Forlag, 1864. Digitaliseret af Det Kongelige Bibliotek

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
175 4. søndag efter påske, Den anden slesvigske krig 1864, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-rordams-feltpraediken-4-sondag-efter-paske>

180